

Slide om TABUKA – Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte – www.tabuka.dk

To gode historier om hvordan gode indsatser udvikles over for anbragte børn,
og hvordan politikerne kan få dem til at ske?

Historie nr. 1.

I 2002 var vi en gruppe tidligere anbragte voksne som nys om det daværende Socialministeries projekt "Kvalitet i anbringelsen af børn og unge" – forkortet KABU. Baggrunden for projektet var bl.a. et ønske om at opsamle, udvikle og formidle viden, der kunne medvirke til at kvalificere anbringelsesarbejdet på alle niveauer. Vi tænkte straks, at det skulle vi, som var hovedpersonerne i projektet bidrage til. Vi ansøgte om og fik midler til at gennemføre to konferencer med 39 tidligere anbragte, hvor vi drøftede vores opfattelse af kvalitet i anbringelsen. Det kom der denne bog ud af og den fik navnet TABUKA der er en forkortelse af – tidligere anbragtes bud på kvalitet i anbringelsen af børn og unge.

På konferencerne var der nogle forhold i forbindelse med anbringelse der ofte dukkede op. En af overskrifterne var:

Slide:

Diskontinuitet og mange pludselige brud

Brud i forbindelse med anbringelse,

hjemgivelse og genanbringelse!!!

Mange alvorlige brud og diskontinuitet; svækket eller afbrudt forbindelse til egen familie; anbringelseskift, skoleskift, sagsbehandlerskift. Disse udsagn var ret enslydende og af en sådan karakter, at vi i projektgruppen mente, at man kunne tale om nogle generelle - eller om man vil eksistentielle forhold - i de anbringelseshistorier, der blev præsenteret på TABUKA-konferencerne.

Generelt ligger det indbygget i anbringelsessystemet, at man som anbragt barn møder mange professionelle i hverdagen. I plejefamilien møder barnet plejeforældrene, sagsbehandlere, konsulenter, tilsynsførende, psykologer og psykiatere mv. På institutionen møder barnet mange pædagoger, kontaktpersoner og andre ansatte ud over sagsbehandlere, konsulenter mv. Dertil skal lægges de skift i voksenkontakterne, der er en følge af den manglende kontinuitet i anbringelser og skoleforløb.

Det er på den baggrund ikke mærkeligt, at nogle af de tidligere anbragte talte om rodløshed eller om at føle sig hjemløse. Én pegede også på, at de mange brud fører til, at vigtig viden forsvinder. Hun sagde.

*Der går alt for meget værdifuld information tabt, fordi det skal gå igennem 45.000 mennesker. Bare **helbredsmæssige** ting: Hvor mange af os har ikke haft mellemørebetændelse og har haft det i 100 år, og så er der ingen i forbindelse med en flytning, der har nået at sige, at vi skulle til ørelæge. Der er ingen, der har fortalt dem, at vi har dræn i øret. Der er så mange ting, der går i udu, fordi der er så mange, der er involveret.”*

Det virker som om netop information, omsorg og støtte ved skift er nogle af systemets svage sider. Vi erkendte at det måske er logisk, når man som anbragt barn bliver en del af et stort, bureaukratisk system, hvis vilkår er sektorgrænser, forskellige faglige systemer, tværfaglige samarbejdsproblemer og politisk styring. Vi havde ikke fantasi til at forestille os, hvordan vi kunne ændre på det.

Men vi fandt frem til et godt og sikkert alternativ. Kravet om barnets støtteperson opstod som det, vi havde brug. Et fast, sikkert voksenpunkt i et usammenhængende og ustabil system. En voksen, der skulle være der på vores præmisser, og som kunne give mangesidet hjælp. Det skulle også være den voksne, man kunne fortælle om problemer i forbindelse med anbringelsen. Vi ønskede også en allieret i mødet med systemet, men uden at budskabet var konfrontation: men en stabil allieret, der kunne være formidler og koordinator i vores liv.

Politikerne tog os alvorligt og indførte Barnets støtteperson i Serviceloven.

Slide:

Det blev til paragraf 68b, stk. 4.

Forud for anbringelsen skal kommunalbestyrelsen hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen. Kommunen kan efter behov dække støttepersonens udgifter til telefon, transport og lign.

Hvad skete der med § 68b, stk. 4?

Jeg citerer fra Borgerrådgiveren i Københavns egen drift undersøgelser af 77 anbringelsessager, der udkom i maj 2017.

”Jeg finder det meget kritisabelt, at ingen af børnene er vejledt om deres ret til en støtteperson, og at kun en af forældrene er vejledt herom”.

Hvordan det er gået i landets øvrige kommuner ved TABUKA ikke, men vi opfordrer ankestyrelsen til at undersøge brugen af barnets støtteperson og følge op på det efter nogle år.

§ 68b, stk. 4 er en indsats, der ikke skal svigtes.

Her kommer historie nr. 2.

Den handler om muligheden for at kende sin barndomshistorie – den ærlige barndomshistorie.

Anbragte børns barndomshistorie er traumatisk og kaotisk, præget af fortrængninger og undertrykkelse af negative oplevelser, følelser og tanker. Barndoms minderne er et tabuemne i familien som indeholder mange fortielser og løgne. At få anbragt sit barn er voldsomt skyld- og skambelagt og mange forældre tyr til at fornægte, glemme, romantisere, gå i forsvar, anbringe skyld andre steder osv. Alt dette mærker vi og det gør os sårbare og vi bliver bange for at stille de vigtige spørgsmål, og bange for svaret og vi påtager os skyld for anbringelsen.

Men når vi som anbragte børn ikke får mulighed for at kende vores barndomshistorie og stille spørgsmål til den, er det et omsorgssvigt for vi bliver berøvet vores vigtigste år som er fundamentet som vi skal bygge vores ungdoms- og voksenliv på. I teenageårene bliver vi i stigende grad nervøse for om vi kan klare et voksenliv med uddannelse, arbejde, partner og børn. Når vi som voksne tidligere anbragte har en mangelfuld og ubearbejdet viden om vores eget livsforløb, giver det os store problemer med at forstå og forklare det, der er sket os, som for manges vedkommende giver eksistentielle problemer med selvværd, identitet, selvforståelse og handlekompetencer. Mange tidligere anbragte kæmper stadig med at få klarhed over vores historie og familieforhold.

Den gode nyhed er hele eller dele af vores barndomshistorie befinder sig i sagsakterne, der er knyttet til vores anbringelse og anbringelsesforløb.

TABUKA satte sig for at undersøge hvorvidt problematikken med den manglende barndomshistorie kunne løses ved at dykke ned i sagsakterne. I efteråret 2015 var vi 6 deltagere i et lille projekt vi kaldte for Mit liv – min sag. Vi gik i gang med at opspore vores sagsakter. Nogle af deltagerne fik deres sagsakter næsten med det samme, andre måtte ud i et besværligt møde med et system, der enten ikke svarede på deres anmodninger om aktindsigt eller ikke sendte dem og de måtte rykke og kæmpe over længere tid. Nogle af os konstaterede at vores sagsakter ikke længere fandtes, da de for længst var blevet kasseret. De som fik deres sagsakter, fandt svar på mange af de spørgsmål de

havde. Men de fik også viden om familiemedlemmer og andre, de ikke skulle have haft pga. sjuskede eller ingen anonymisering og det efterlod dem chokerede og i stærke dilemmaer. Det vidste vi godt på forhånd kunne ske, så projektet handlede også i høj grad om at hjælpe hinanden til at få bearbejdet indholdet terapeutisk. Det var også en terapeutisk proces for os der ingen akter modtog. For os alle gjaldt det om at få klarhed og fred med fortiden, så vi kunne koncentrere os om nutiden.

Vi afsluttede Mit liv – min sag med en rapport om forløbet, som udkommer inden for den næste måneds tid.

TABUKA besluttede at vores gode erfaringer fra Mit – liv min sag, skulle komme andre tidligere anbragte til gode. Vi indsendte en ansøgning til satspuljen og fik midler. Således sikrede politikerne Mikados opstart i august 2016 med afslutning i december 2018.

Se slide om Mikado – opsporing af sagsakter og hjælp til at bearbejde indholdet – www.mikado.one

Alle Mikadodeltagere bliver spurgt til hvad deres forventninger til aktindsigt er.

I det næste lille minuts tid vil jeg introducere jer for en del af de spørgsmål Mikadodeltagerne tumlede med i deres barndom og stadig har til deres barndomshistorie:

Se slide som indeholder 45 spørgsmål...

Disse spørgsmål skal vi tage alvorligt. Ingen børn skal være uvidende om så eksistentielle og alvorlige spørgsmål. Vores håb er, at Mikado udover satspuljeperioden kan fortsætte og vi inviterer gerne til samarbejde med kommuner, der er åbne for og nysgerrige efter hvordan de kan implementere nye indsatser over for anbragte børn og kan udvikle på dem.

Tak!

Oplæg af Bente Nielsen, næstformand i TABUKA